

L'AQUARI, de DAVID VANN

David Vann ja ens havia deixat una profunda petja al nostre imaginari quan vam llegir la seva obra més famosa *Sukkwán Island*. Ens venia de gust repetir encara que alhora temíem la seva cruesa. Així que aquesta ha estat la nostra lectura del mes d'octubre.

En general, amb l'excepció que confirma la regla, el llibre ens va agradar, vam coincidir que era més suau que l'anterior malgrat que havíem detectat el moment on l'autor es deixava anar amb aquella crueltat descarnada amb què descriu algunes escenes.

L'aquari és una novel·la que parla d'una nena, la Caitlin, de dotze anys, que visita cada dia l'aquari de la seva ciutat. És un entreteniment mentre espera que la seva mare la vingui a buscar i alhora és un refugi on el món submarí l'allunya del món humà que l'envolta, que per la descripció de l'entorn, de l'escola, de la forma de viure, ja podem qualificar de barri marginal suburbial d'algun lloc dels Estats Units. Les descripcions de l'aquari són exquisides: descobrim peixos que mai abans havíem sentit esmentar i el més curiós és que descriu la seva forma de viure amb justificacions pròpies de la sociologia humana. Així, aquest món humit esdevé metàfora de l'humà.

En aquestes visites a l'aquari, fa un amic, un vell que també hi és cada dia. Les dues edats que la societat margina i que per això poden trobar-se en un no-món. Tanmateix aquesta amistat crearà un daltabaix a la seva mare que reviurà les pitjors vivències de la seva infantesa i joventut. La mare, primer cuidadora amb els límits que la soledat i l'explotació laboral li permeten, esdevindrà torturadora. D'aquesta manera l'odi que provoca aquest volcà s'heretà irrevocablement, per defensa contra la sofrença, en la filla.

Al final, i amagant al màxim la narració de l'anècdota que és clau per entendre i valorar la novel·la, veiem que aquesta ficció parla del perdó. De la dificultat de perdonar. Nosaltres mateixos, en la lectura, entenem i condemnem la bogeria que el dolor i la necessitat de venjança o la necessitat de comprensió provoquen. Al final veiem que alguns adults duen dins seu un infant profundament necessitat d'una abraçada i de consol.

És una obra colpidora, amb moments màgics com la descripció de l'aquari, amb moments tendres com la descoberta de l'amor i el sexe, però també amb moments profundament feridors per l'avenc de dolor que incorporen. Llegiu si no aquest fragment, la descoberta d'aquest peix soterrat coincideix amb la descoberta del nou amic de l'aquari:

“Era un peix que no semblava ni peix. Un roc de carn freda, molsós i frondós, amb nyapes verdes i blanques. Al principi no el vaig saber veure, però vaig acostar la cara al vidre i me'l vaig mirar de més a prop. Soterrada entre aquella malesa incomprendible, la curvatura descendent d'uns llavis gruixuts, una ganyota per boca. Un ull que era una petita dena negra. Una cua grossa amb franges de punts foscos. Però res més que reconeguessis com a peix. “

Bona lectura!

Muntsa Farré